

UDENRIGSMINISTERIET

15. juli 2016

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
udenrigsministeren af 23. juni 2016.
URU alm. del – spørgsmål 318.

URU alm. del spørgsmål 318:

”Hvordan vil ministeren sikre, at danske virksomheder i et internationalt konsortium overholder kravet om ”free, prior and informed consent (FPIC)” i overensstemmelse med dansk udviklingspolitik strategi, Right to a Better Life, i forbindelse med jordovertagelse i udviklingslande, herunder at staten konsulterer lokalbefolkningen før deres jord bliver overdraget til virksomheder? Et spørgsmål, der nu er i retten i Kenya. ”

Svar:

Udgangspunktet er, at de gældende internationale menneskerettighedskonventioner og internationale normer for ansvarlig virksomhedsadfærd skal efterleves af danske virksomheder, herunder ”free, prior and informed consent (FPIC)” og FN’s retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGP).

I tilfældet Lake Turkana påhviler ansvaret både de danske investorer og de danske udstyrsleverandører i projektet. For så vidt angår Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) som investor, så har IFU en bæredygtighedspolitik på området baseret på blandt andet disse konventioner og retningslinjer. Virksomheder har desuden et selvstændigt ansvar for at respektere de gældende internationale retningslinjer på området.

IFU har supplerende oplyst følgende, som ikke giver mig anledning til yderligere bemærkninger:

”De 365 vindmøller opstilles i et større område svarende til omkring 16.000 hektar. Vindmøllerne og tilhørende servicearealer udgør imidlertid kun ca. 35 hektar. Arealet på de 16.000 hektar vil fortsat være fuldt tilgængeligt for lokalbefolkningen efter etablering af vindparken. De indhegnede arealer består alene af et antal transformerstationer, som er indhegnet af sikkerhedsmæssige årsager, og et mindre serviceområde.

Den eneste permanente beboelse i området er landsbyen Sarima, der er blevet flyttet omkring 1500 meter som følge af etableringen af en forsyningsvej til vindparken. Flytningen af Sarima er sket i et tæt samarbejde med de lokale indbyggere, som også har godkendt den aftale, der bl.a. sikrer en økonomisk kompensation til de berørte indbyggere. De resterende befolkningsgrupper, der anvender området, er nomader, og de har fortsat fuld mulighed for at benytte det til passage og græsning mv.

Projektselskabet har siden 2006 haft en omfattende og kontinuerlig dialog og konsultation om projektet med lokalbefolkningen. Denne dialog har over de sidste 9 år omfattet adskillige konsultationer om projektet med lokale myndigheder i Marsabit amtet og i Loiyangalani og Laissamis valgkredsene, som dækker projektområdet. Undervejs er der desuden blevet afholdt møder og konsultationer med lokale NGO'er, lokale ledere, repræsentanter for ældre, kvinder og unge samt med repræsentanter for Turkana, Samburu, Rendille og El Molo folkene. Konsultationerne og dialogen med de nævnte interessenter har været åben og konstruktiv og vil fortsætte i hele projektets levetid.

Som et resultat af konsultationerne er der bl.a. efter lokale ønsker investeret i flere lokale tiltag omkring adgang til vand, uddannelse og sundhed. Ligeledes har projektselskabet oprettet en CSR-organisation "Wind of Change", der over de næste 20 år vil investere omkring 10 mio. euro i området. Projektet har endvidere ansat lokale forbindelsesfunktionærer og etableret en mekanisme for klageadgang.

Der er i overensstemmelse med Internationale standarder udarbejdet en Environmental and Social Impact Assessment (ESIA) rapport samt opfølgingsplaner (Environment and Social Management Plan (ESMP)). Under opførelsen udarbejder projektselskabet desuden fremdriftsrapporter, hvori aktionærer og långivere kan følge det fortsatte arbejde med inddragelse af beboerne i området. IFU vurderer, at projektet løbende har søgt en aktiv og effektiv involvering af lokalbefolkningen. Danwatch rapporten anerkender også, at der har været en omfattende dialog og konsultation og fremhæver, at hovedparten af lokalbefolkningen er tilfredse med projektet.

I konsortiet, der finansielt står bag projektet, indgår en række finansieringsinstitutioner og udviklingsbanker som bl.a. Norfund, Finfund, FMO, den Afrikanske Udviklingsbank og den Europæiske Investeringsbank, samt EKF og Klimainvesteringsfonden (administreret af IFU).

De finansielle partnere har hver for sig og ad flere omgange foretaget en omfattende due diligence af projektet bl.a. ved brug af forskellige uafhængige eksperter og de vurderer, at projektet og processen omkring etableringen er i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder for oprindelige folk, internationale menneskerettighedsstandarder og landrettigheder, herunder en omfattende og kontinuerlig dialog med lokalbefolkningen, hvor de berørte er blevet kompenseret".